

Efterfølgende opstod der uenighed mellem Told- og Skattestyrelsen og Sparekassen Nordjylland om den nærmere forståelse af det tilsagn, som blev meddelt Sparekassen Nordjylland ved denne telefax. Derfor blev det af regeringen ved beslutningsforslag B 19 foreslået, at der i medfør af retsplejelovens § 21 a blev nedsat en undersøgelsesret med følgende kommissorium:

"Undersøgelsesretten skal undersøge og klarlægge begivenhedsforløbet omkring det tilsagn, som den 23. august 1993 blev meddelt Sparekassen Nordjylland i forbindelse med sparekassens overtagelse af engagementer fra Himmerlandsbanken.

På baggrund heraf skal undersøgelsesretten vurdere, hvilken retsstilling der må antages at tilkomme Sparekassen Nordjylland. I vurderingen skal indgå eventuelle berettigede forventninger, som fra statens side måtte være skabt hos sparekassen."

Beslutningsforslaget blev vedtaget af et enigt Folketing.

Undersøgelsesretten under ledelse af Sø- og Handelsrettens præsident Frank Poulsen har den 3. oktober 1994 afgivet sin beretning.

Undersøgelsesrettens konklusion (beretningen side 698-699) er:

"Det er undersøgelsesrettens resultat, at Sparekassen Nordjylland A/S i medfør af den ved Told- og Skattestyrelsens telefaxskrivelse af 23. august 1993 meddelte tilladelse har krav på i indkomståret 1993 og/eller i følgende indkomstår skatteretligt at kunne foretage fradrag for hensættelser på i alt 173 mio. kr. på de engagementer, som sparekassen pr. 22. august 1993 overtog fra Himmerlandsbanken A/S, uden at det vederlag, som sparekassen har præsteret for overtagelse af bankens aktiver, eller bestemmelsen i ligningslovens § 15 begrænser adgangen hertil.

Dette resultat gælder, uanset at telefaxskrivelsen med den forståelse, som undersøgelsesretten har lagt til grund, efter rettens opfattelse indeholder en tilladelse, som ikke lovligt kunne meddeles, og uanset om lovligheden af tilladelsen for så vidt måtte føre til, at tilladelsen anses for ugyldig, idet der fra statens side ved tilladelsen, som sparekassen disponerede på grundlag af, er skabt en sådan - berettiget - forventning hos sparekassen om en retsstilling som beskrevet, at sparekassen, hvad enten der ved vurderingen anvendes forvaltningsretlige eller erstatningsretlige synspunkter, må stilles, således som den ville have været stillet, hvis tilladelsen havde været lovlig."

Regeringen tilkendegav i forbindelse med behandlingen af beslutningsforslag B 19 i folketingsåret 1993/94, at man straks ville drage de økonomiske konsekvenser af undersøgelsesrettens konklusioner i forhold til Sparekassen Nordjylland. Forslaget til tekstanmærkning skal ses i lyset af denne tilkendegivelse.

Som nævnt har undersøgelsesretten konkluderet, at der hos Sparekassen Nordjylland forinden overtagelsen af en række af Himmerlandsbankens aktiviteter blev skabt en forventning om, at sparekassen i forbindelse med indkomstopgørelsen kunne foretage et ubetinget fradrag på 173 mill. kr. Uanset at der ikke i lovgivningen er hjemmel til at foretage et sådant fradrag, bør sparekassen som nævnt i retspræsident Frank Poulsens beretning derfor stilles, som om tilladelsen til fradraget havde været lovlig.

Ved tekstanmærkningen sikres det, at Sparekassen Nordjylland får den retmæssige stilling, der fremgår af undersøgelsesrettens konklusion.

Sparekassen Nordjylland indrømmes således et ubetinget, tidsubestemt, ekstraordinært skattemæssigt fradrag på 173 mill. kr. Samtidig udelukker tekstanmærkningen, at den regnskabsmæssige underbalance vedrørende overtagelsen af aktiver og passiver fra Himmerlandsbanken, som af sparekassen er opgjort til knap 25 mill. kr., kan anses som en del af den skattemæssige anskaffelsessum for skatterelevende aktiver - herunder udlånene - men tekstanmærkningen afskærer ikke i øvrigt normale ligningsmæssige korrektioner og den normale adgang til påklage heraf.

Udformningen af tekstanmærkningens 1. stk. er tiltrådt af Sparekassen Nordjylland.

Når henses til den helt særlige baggrund for den foreslåede tekstanmærkning, er det fundet rimeligt at kompensere de berørte kommuner for den mindre skatteindtægt, fradraget vil medføre. Det foreslås derfor i stk. 2, at der ved beregningen af kommuneandelen af selskabsskatten bortses fra det ekstraordinære fradrags nedsættelse af den skattepligtige indkomst. Det bemær-